

լով — ինչպէս բրած էին Պարսիքի համար — այս օր պէտք էր տեսնան վերադարձած ձեր հմարել, ցոյց տալու համար որ թաղաքը իրենց ձեռքը չի գտնուիր այս պահուստ և այդ վերադարձումն ալ կատարուած կը յայտարարեն անդիպանքներու մեծ թով՝ որով նախ հայերու կողմանէ պարտութիւն չի կրած ըլլալին չեն պարտաւորուիր խոստովա- նել — ինչ որ անպատասխան պիտի ըլլար իրենց համար — և յետոյ կերպով մը կ'արդարացնեն Արտահանի ճամբով զէպի թիֆլիս իրենց ձգտում- ները և Արտադրականի գրաստութիւնը իրենց բանակ- ներուն կողմէ՝ այդ գործողութիւնները ցոյց տա- լով իրեն կամեցողական միջոցներ՝ ապահո- վելու համար իրենց բանակներուն աչք կամ աչք կողմ անդիպական գոյութիւն չունեցող սպանու- լիքի մը զէմ։

Ասանցմէ զուր, ինչպէս կ'երևայ Համարի գոր- ծակարարներու տուած մէկ հետադրել, որը բոտ առ բոտ թաղանթանկով կուտամ ստորեւ, Հայերը մեծաքանակ են ընդհանուր յարձակողականի մը ամբողջ հակադէմ վրայ և շարաշար պարտութիւն մատակարար թուրք բանակները գտնուել քնն ևն զէպի սահմանադրութեւ։ Ահապէս այդ հետա- գրերը —

ԻՐԱՅԻՄԻԱ, Յունիս 8. (Յայտագրած) — Թիֆլի- սի Հայկական Կոմիտէն կը հաղորդէ որ վրացիներ որոշում կ'առնուցանեն ևն շարունակելու կոմիտէ թուրքներուն զէմ։

«Անդրկովկասեան երկաթուղիի գիծերը կը զբո- յուին գերմանացիներու պաշտպանութեան տակ։ «Հայկական զուգորդը շարաշար պարտութեան մը ժամանակ են թուրքները, և իրենց յաջողութիւն- ները ընդլայնելով թշնամին քաճակ տեսած են զէպի սահմանադրութեւ։

«Ժողովրդային զանգուածները վստահ են յե- ղափախական ամենաբարձր տրամադրութեամբ։»

Այս հետադրեր, ինչպէս կը տեսնաք, կը բոլոր հայկական աղբիւրէ և հետաքար մեղ համար բա- տուցութեան չի կարտիր։ Ետ հաւանականա- րար հետադրեր արուած և Աղաչիկի իրաւունքի կողմէ և Էլիզնուր բառը պէտք է կարգաւ Արմէ- նիքն։ Այս քաջատրութիւնը յափազանց ճշմար- տանման կը դառնայ, և Էլիզնուր ունենաք որ Անդրկովկասեան երկաթուղիներու գծերը մեղք տանելու համար պէտք է կոչուի գերմանացի երբեք չկայ Կովկասի մէջ և թէ այդ պարագային հայերը երբեք այդպէս գտնուածութիւնով չպիտի յայտարարեն ալ զայլ լուր, կամ գտնէ պաշտպանու- թեան խոսք պիտի չընեն։

Տեղի անուն թէն չկայ գործարարար այս հե- տադրին մէջ, բայց մենք կ'ենթադրենք որ այդ գտնական ընդհանուր պէտք է տեղի ունեցած ըլ- լայ Կարսի և Աղեթաղի միջոցով չընենքուն մէջ, Յունիսի տառիկն օրերուն, և ունեցած է անպիշ- նականութիւն՝ մեղ իրաւունք տեղեկելով գտնէ Կովկասի մէջ մը ինքնավարութիւնը հռչակելու և գտնէ ընդունել տալու թշնամիներն։

Այդ պարագային անտեղ որ մէկ գնով այդ կէտին վրայ չպիտի զիջին, և չեն կրնար զիջել արդէն ա- սանց վստահելու։ Գոյութիւն իսկ նորահաստատ հանրապետութեան։ Իսկ միւս կողմէն շատ հաւա- նական է որ թուրքներն ալ նոյնքան յամառօրէն պիտի կարծի ունենալու իրենց տեսակետին վրայ։

4Ը ԴԱՏԱՊԱՐՏԵՆԸ

ԴԱՏԱՆԻՍԻՍ, որ, մենք ստորագրանք, Հայ և Սերիական Կառավար Յանձնարարին հրապարա- կային Ժողովին ներկայ էինք, որն տեղի ունեցաւ Օգոստոս 1, 1918, Գլխով Զօրէիլի մէջ։

Կեանքով որ, իշխան Ժողովը թուրք խզմու- թեանց զոհ հայ և ուրիշ ոչ-մահապաշտպաններու ի նպատակ գրած հանգանակելու մեծաքանակ հիմնա- դրութեան միակ նպատակով հասարակութեան խոսքն ունեցանք։

Կեանքով որ հայերը շարունակ թուրքական հա- յանքին և շարաշարները ենթակայ եղած են, և անոնց ստատուական ու գործարար կացութիւնը ան հերքելի փաստերով Ամերիկեան հասարակութեան արդէն ներկայացուած են։

Կեանքով որ, Պատ. Մ. Կ. Փափաղեան, Զրեկ նոյն Հայ Ժող. Եկեղեցւոյ Հովիւր, իշխան որ այդ Ժողովին մէջ խոսեցաւ, և թուրք Ժողովուրդը պաշտպանողի գերը ստանձնել, Հայ ցեղը բնա- ջնջելու յանձնարար մարտից գայն, անոր ալ տա- տապանը փաստարանից համահասարակելով գայն Հայուն կրած տառապանքին, թուրք կառա- վարութեան թուրք Ժողովուրդին բաժնող գիծ մը քաշել, մերտապաշտով վերջինը Հայաց վրայ գործադրուած սիրտներու մէջ իր կառավարող մարմնին ունեցած մեղաւորութիւնը։ Մենք, բա- տապարարները, կը պանծնեն որ այդ արտաշա- սութեանց բոլորն ալ իշխան Ժողովին պայման հա- կատար, Հայուն շահերուն անհամապատասխան և Հայկական Դատին փաստարար էին։

Հետեւաբար, մենք, իբրեւ հայեր, մեր ցար կը յայտնենք Պատ. Փափաղեանին իր անպատեհ և փաստարար արտաշախտութիւններուն և տեսու- թիւններուն համար, իր այդ գրաւորները հակա- հայկական և իշխան Ժողովի նպատակին համար փաստարար կը յայտարարենք և իրեն թրքական ընթացքը կը պատապարտենք։

- Յովսէփ Պ. Կոնստանտին
- Յակոբ Միլեֆեան
- Յովիս Մ. Փափաղեան
- Տիկ. Մ. Մ. Մարտիկեան
- Ս. Ե. Փափաղեան
- Տիկ. Ս. Ե. Փափաղեան

ԵԱՆ. ԽԻՐ — Կը հրատարակենք ներկայ գը- րութիւնը, որով կարող մը մատարական հայեր կուզան ապացուցանել իրենց ստորագրութեամբ դատապարտելի ընթացքը պատուելի մը, որ գործարարար վերջինը գործեր և բար պայմա- կութեան մեր հասարակութեան մէջ՝ իր անպա- տեհ և անիմաստ արտաշախտութիւններով, որոնք փոխանակ սպասակար ըլլալու իր Ժողովուրդին,

ընդհանրապէս կը փաստեն անոր ամենակենսական շահերուն։

Այս խզմոքը մեղ համար փաստած համարելով, մենք այս և չենք հրատարակել այն կարգ մը բո- ղոք-ձաճակներն ու յայտարարները, որոնք մեղ զբը կրած էին վերջինս՝ այս խզմոքին առթիւ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԸՆԴՈՒՄԻՋԱԿԱՆ զանապից յայթուցիկներու ուրիշ շարք մըն ալ կ'արձանագրենք։ Անդիպա- կան, Ֆրանսական ու ամերիկեան զինքի յաջողու- թիւնները յիշատի պանծալի էին։ Անդիպանքներուն ինկաւ, սակայն, առիթով բաժնի թէ՛ կուրի և թէ՛ աւարի. Ֆրանսացւոց յաջողութիւններն ալ գրեթէ հասարակեցան անդիպանքներուն. իսկ ամե- րիկացիք իրենց բուռն պաշտպանողական կոնիւն- րէն զուրա դալով նշանակալից յառաջնադասները կատարեցին զանազան կէտերէն։ Ամերիկեք թը։ Նամին կ'սէ ետ մղուեցաւ և կամ ենթարկուեցաւ զանապիցներու խանձող կրակին։ Գերմանիան ա- հարեցաւ է. և այս համարտութիւնը կրնաք ապա ցուցանել իր բանակներուն մէջ տեղի ունեցող բազ մաթիւ գաղաղութիւններու և բարոյատրութեանց պատմութիւններով։ Ասանցմէ զատ՝ մեղքի տակ ունինք իրենց պաշտպանական մարմիններու առատ չքանդանքները որով կուզեն պարտիկ Արեւմտեան ճակատի գերման յաջողական պարտութիւնները։

Մարնի Հոլման մէջ կրած ամօթալի պարտու- թիւններէն վերջ՝ գերման զաճաճանողը բացա- արութիւններն ապու փորձ մը կատարել, իր մը- զած կոնիւնքներն պէս, հրապարակախօսութիւնն ալ քիթ-քերան իրարու խոռնկելով։ Փոխանակ քա- ջալերու և յուսադրելու. գերման Ժողովուրդը, կը թուի թէ զաճաճանողը անտեղ վախերը աւե- լի արմատացուց և զանաք յուսահատութեան մը զեց, խոստովանելով թէ Գերմանիա այժմ կը կրու- ուի պաշտպանողականի վրայ։ Իշխաններէն շա- կրկնապէս որ համահարապէս խորամանկ ըլ- լան, բայց կը կարծենք թէ գերման խորագիր- ներու նման չքանդանքի փաստեր գտնող մարդիկ, աւելի համոզել լեզու մը պիտի կրնային գործա- ծել քան Վերսալի Կաղէթը, որուն չքանդացու- ցիչ խոսքերը արդէն զանապից երկրիներու. Ժո- ղովուրդները քաճ-քաճ խնդացուցեր են։ Գերման թերթին ծանօթ սա յայտարարութիւնը թէ Վեր- ճամին փարանաք թայլելով կը հետեւի մեղին և կամ ասոր նման բրուխտական ճարտարութեան զոհար ասացուածք մը ինչպէս կարելի է բաղդա տուեան զինչ սա հետեւալ քաջատրութեան հետ. «Ժողը ստիպուած է յառաջ խաղալ անխո- սափելի կարիքի մը պատճառաւ. այնպէս պիտի սպասէ որ չպիտի զոհէ իր յաղագրից գիտութե- րը և ասով աւելցնէր Ժրանայի ահալի կորուստ- ները»։ Այս խոսքերուն շարի և աւելի դուրսնալի է գրեթէ թշնամիին սա քաջապաշտութիւնը թէ՛ «Երես»։ Ժողը հիմա կը յարձակի անտեղ հանգիստ ու զաղար անեկուն։ Անտարակոյս առիթաւ հասա- րակ անմատութեան արդիւնք է, այլ յուսահատու- թեան նպաստներու մէջ թաղուած թշնամի մը յի- մար ապագայ, կ'ընէ ճորձ Տրիւսը, Սան Զրան- սիւրոյի Վերսալիքընի մէջ գրելով։

Արեւմտեան ռազմականութիւն ամենէն աշխու- ղեղբերէն մէկն էր Լան երկաթաճանքերու կեղ- րուն քաղաքին պարզաբոլոր գերման գիտութեանը, որոնք ա՛յնքան երկար ատեն յամառօրէն կուտե- ցան այդ կարեւոր գիւրքը մեղք չի հանելու. հա- մար։ Անդիպանք այժմ Կաղէթին և Եւ Ֆերի, ինչ պէս և Սեն Բանթին, ժողովան են իրաւունքը դը- րաւելով։ Մինչ իրենց գործակցող Ֆրանսացիք դը- րուած են Համ, Եօնի և թերեւէն քաղաքները։ Մէկ շարքին մէջ անդիպանք 1900 գերման կե- րները վերջացած են և Ֆրանսացիներու ու ամե- րիկացիներու հետ միասին գրեթէ մէկ ու կէս ամ- սրան մէջ ամբողջապէս ետ առած են այն բոլոր հողամասը որ հինգ տարեկ յարձակողականե- րով գերմանները չորս ամսուան մէջ հաղի. թէ կրցին էին խլել զանապիցներու մեղքն, պատմու- թեան մէջ նման չի տեսնուած մարդկային ծանր կորուստով։ Տեղեկագրութեան թէ Գերմանիա պատարաստելու վրայ է նոր պաշտպանողական զի- մեր Հիմնականիւրական զորահաւաքին ետեւ. առ- կային հիմա յայտնի է թէ Բալկանը գիշեր ցորեկ կ'աղթէ որ սաստիկ մեծեր չուսով վրայ հասնի և այդ կերպով միայն կը յուսայ յաղաղակա զէմ զինչ զանապիցներուն մինչև առաջինիս դարուն։

Փարիզ կը տեղեկագրէ թէ Ֆինլանդիա Գերմա- նիոյ միացին և և իր բանակը անոր տրամադրել է։ Արդէն ուրիշ կերպ էր կրնար ընել, քանիք Ֆին- լանդիա Գերմանիոյ կրուելին տակ է և Ֆինլանդ- ցիք Գերմանիային երկնիցէլու աւելի զորաւոր պատ- ճաններ ունին քան զոր ունենին երբ միապետական Ռուսաստանի տակ էին։

Բայց այս լուրը չկարգանող հետադի մըն ալ տեսնել թէ Սպանիա և Եսթոնիա յայտնի լը- րութեամբ կը բողոքեն գերմաններու ստորանա- ւային անպատասխանութիւններուն զէմ և թէ Սպանիա արդէն սկսեր է իր նուաճանդիւսներուն մէջ վար գրուած գերման շողակները խաղաղել։ Չէրք կը կրնանոր ցուցած այս ողորաբ ամբողջութիւնը հարկու մէկն է այն բողոքներ փաստերուն թէ Բալկանիք միաճանելու ժող է։

Իտալական ճակատին վրայ ռազմական փոքրիկ շարժում մը տեղի ունեցաւ. և սոփորականին պէս, Վիեննայ յայթուցիկներ իր կողմը յայտարարեց. թէ և Հոմք անոր ճիշդ հակառակը փաստեց։ Յա- մենայն զէպս հիմա Վիեննան իսկ անսովութեան յարձակողականի մը խոսքերը այլ ևս չի գրուցեր։ Ամերիկա պաշտպանական ճանձնալով Չեխո-սլո- վակները գտնուք զանապիցներու կարգին մէջ գը- րու։ Անպիշին ասանք, գործակցութեամբ Սկոթլեն- ցա ցամաք հանուած ուրիշ զանապից գիտութեան- րու, յաղաղական բողոքներու ուսումը իրենց կողմը սիրողանցին։ Չեխո-սլովակները պաշտպանակա

ճանձնալով՝ Ամերիկա համաձայնութիւն տուած կ'ըլլայ Անտարկտիկ տեղութեան բաժանութիւն, որ անշուշտ ուրիշ աղղու հարուած մըն է համազեր- ժանապետութեան։

Մոլերու վրայ գերման սուզանաւ մը վերադար- ձող փոխադարձաւ մը թորփիլահարեց որ սակայն կէս փաստուած վիճակի մէջ կարող եղաւ նուա- հանգիստ հասնել։ Անդիպ գերի բռնուած գերման սուզանաւերու 150 նաւապետներու անունները հը- րատարակեց և ուրախ ենք բսկելու որ այս ցուցա- կին մէջ կ'երեւի այն հրէշը որ Լուսիթանիան արարա- մը որ 40 հաւա վերապրող աղէտակներ իր սուզա նաւին վրայ շարեց և ճողուն յատակը ինքնով գտնուք խեղդեց։ Չեղք անուած խոստագոյն մի- շոցներուն շնորհիւ՝ գերման սուզանաւերը այլ ևս կորսնցուցած են իրենց աղղեցութիւնը։

Դանապիցները 405 գերման սուզանաւներ կոր- ժանեցին, 200 հաւա անկարողութեան մատնեցին և 61 հաւա ալ օդապարիկներ Չիլիի, 28 օրուան մէջ՝ Յուլի 15 էն ապին գրեթէ 140,000 գերման գերիներ բռնեցին արեւմտեղի ճակատին վրայ։ Գերման զինքերու պատահած այս ճակագութեանց և աղէտներուն Ժողովուրդին վրայ ձգած զէշ տպա- ւորութեան տաճըը աննկելի մարով՝ գերման կա- ռավարութիւնը հարկադրուք է պաշարման խիստ օրէնքը գործադրել Գերլինի և Պրանսլիպուրկի նա հանգեցուն մէջ, Տեղեկագրութեան նաև թէ գեր- ման վարչապետ Ֆոն Հերթլինկ պաշտոնէ հրամա- րած է։

Ամերիկա 1,600,000 կարծ գիտութեան ուղար- կած է զանազան ռազմականաւներ։ Ասանցմէ տաս հազար զրկած է Սիպերիա և այլուր։ Միացեալնե- րը հասած են Ֆրանսա։ Ֆրանսայի մէջ գտնուող ամերիկեան բանակին 90 տոկոսը այժմ զորավար Փրըշկիկ հրամանատարութեան ներքե է։

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԻՐԱՆՈՒՄԵՆՈՒ

ՆԱԽԱՆՁԱՆԻՐ

ՈՒՆԵՆԿԻՐՆ, Սեպտ. 5.— Թուրքիա հրամա- յեր է իր Պարսկաստանի զորաբանակներու հրա- մանատարին հետամուտ ըլլալու և տեսնելու որ ամերիկացիներուն զէմ ունէ թշնամութիւն չըլլայ, բայց Կ. Պոլսու Եւրոպի զաղաքատան կողմից յայ տարարութեան։ Սթընթընէն պետական քարտու- դարութեան քաշուած պաշտպանական հաղորդագը- րութիւն մըն ալ կը հաստատէ այս լուրը։

Պոլսու Արտաքին Դործոց նախարարը բոտ. թէ զրական հրահանգներ արուած են թուրք հրամա- նատարին տեսնելու որ Ամերիկեան հրապատա- րանը թափրդի մէջ պարզուի անմիջապէս և հիւ- պատասխանուի ու հրահանգեցող վերադարձուն Միաց. Նահանգաց իշխանութեան և ամերիկեան կազմակերպութեանց։

ՕԴԱՅԻՆ ՈՄԲԱԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԸ ԾԱԽԱՆԻ

Թարգ. Սան Զրանսիւր Վերսալիքընէն

Այժմ, Դանապից ստանալողներ բօնօնելով ուսով կը իսպիեն քաղաքիւ գերմանական քա- ղաքներու վրայ։

Հակառակ Հանդեսան զաղաքներէն ուր մնա- ցած բողոքներու, ընդդէմ օգային յարձակումնե- րու բարբարութեան, որ կը կատարուի կրակի գծերէն անպիշ գտնուող կողմերներու վրայ, զաճ նակից անաւորողները յետք կ'երթան գերմաննե- րուն տալով ճաշակը իրենց ստանին զեղահատե- րուն։

Այժմ, հաղի մէկ օր կ'անցնի ստանց սողապա- ւուրեան, քանի որ շատ մը թօններով ուսով կը ձգուին գերման քաղաքներու վրայ։ Եւ արեւա ըս կիցրն է միայն, որովհետեւ, քանի զորապետ Ֆո- շի բանակները ժողովան Հանդես, զանապից սա- ւառնողները իրենց մահացու գործը աւելի յար- մար կ'ենեղ պիտի սկսին։

Եւ յետոյ, անպիշ քանակութեամբ ամերիկեան սաւառնակներ չիմուելու վրայ են, և երբ ասանց- մէ մեծ թիւ մը պարտաւոր կ'ըլլայ ճակատին վը- րայ, հնազանդ սաւառնողները կարող կ'ըլլան աւելի աղղեցիկ թօններ կատարել Գերմանիոյ մէջ։

Նոյն իսկ Եթէ խիստ մեծա մը Գերմանիոյ բա- նակները պաշտպանէ, զարձայն անտեղ չպիտի կրնան կուրիլ, որովհետեւ օգային սաւառնողներ- րը շատ անգամ պիտի ունենան յարձարութիւններ թշնամի հողամասին մէջ թօններ գործելու։

Այժմ քիչ մը կ'օգտագործուի այն չերտ մը հո- դամար, զոր մենք գրուած ենք Ալլաւ—Զրէնի մէջ, բայց այդ լիւնային մասը յարձար է՝ սա- ւառնումներուն համար, սակի զատ Զրանային չիմայն աւելի այն՝ որ զարձակ պիտի ըլլայ Ֆը- րանսական հող։

Բացի անպիշ քանակութեամբ ուսերէն, ո- րոնք կը ձգուին, կայ նաև անոնց քաշխումին հա- մար աւելի յայն օգային չըմանակ մը, որ կը ցու- ցրեն թօններու մէջ աւելի մեծ նշտութիւն և կը ծառայէ արդիւրու գերման զորքանիք՝ ժամա- ւոր քաղաքի մը աւերման լուրը խեղաթիւրել, ինչպէս նաև սահմանափակել ուրիշ քաղաքնե- րուն մէջ կատարուած աւերումը փառ լուրերը։

Միւնչիկ Գերմանիա հիմնած է իր հաւաքը մեծ թղաքներով վրայ — ինչպէս անոնց հասա- քը ունեցած էր մեծ զեղելիներ վրայ — զանապից- ները կատարականապէս ապահով են իրենց աւելի վը- քըր զաշտային թղաքներին և սաւառնողներու վրայ։ Վերջինը չի կրնար այնքան պայթուցիկներ արձա- կել որքան մեծ թղաքները, բայց ան կրնայ թուցիկներու համար։ Ասիկ զատ ուսով մը որ կը ձգուի օդէն, պայթուցիկներու աւելի մեծ տոկոս մը կրնայ բերել, քանի որ ան չիմուած չէ այնպէս, որ կարող ըլլայ զիմաղրել թղաքներին փողէն արձակուած ցեղելիներ։

Դանապիցներու օդի մէջ ունեցած իշխանութի- նը հեղահան կը զորանայ, մինչ թշնամի ցաճա- քին վրայ կամաց կամաց զէպի ետ կը քուր։

ՀԱՅԿԵԱՆՔ

Ի ԶԵՆ

ՎԱՍԱԿՈՒՐԱԿԱՆԳԻՆԵՐԱՆ

Հետեւալը յուզիչ կոչ մըն է, որ երեցած է «Արտադրութիւն մէջ. Վասակալականի քաղաքի և իրտապարտարիւնը զէպի կոչելու համար»։ Վերջին լուրերը մեղ կը հաղորդեն արդէն, որ սարկիւնա իրաւունքում այնքան քաջութեամբ բը- նաւորին կուրծք տուող վասակալականցիները, դարձեալ առանձին գնդեր կազմած, կտրիմօրէն կը պաշտպանեն իրենց հայրենիքի ամէն մէկ մաս նաչափ հողը։

Վասակալականի միջոցնայի համար, ամառը ին, ստացուեցան անհրաժեշտ քանակութեամբ զէնքեր։ Չեռնարկուած է արդէն ուսեղ միջոցնայի մը կազմակերպութեան։ Պէտք է գիտնալ որ երկրի մէջ միջոցնայն այն գերը չունի ինչ որ Կով- կասի կամ Ռուսաստանի մէջ։ Ամրկա հոս կրկա- կի պարտականութիւններ ունի կատարելիք — պաշտպանել ներքին կարգն ու անդորրութիւնը՝ հանդիսանալով կոմիտարութեան գործադրիչ ու- մը և ապա ապահովել խաղաղ ազգաբնակչութիւնը քիւրտական տաղականին յարձակումներէ՝ օժա- ղակելով միաժամանակ ճակատը պաշտպանող ուսական բանակին։ Ամենակարեւորը և մեղ հա- մար կենսական նշանակութիւն ունեցող գերը վը- ջինա է։ Հետեւալը երկրի միջոցնայն, ուսիկաւա- կան պարզ պարտականութեան զատ պիտի կատա- րէ գերազանցապէս պետական և ազգային գործ մը, որմէ կախուած է ներկայիս, ինչպէս երկրը վերաբնական հայութեան գոյութիւնը, նոյնպէս, մանաւանդ, մեր ապագան և վաղը, որու յայտնի ու չունչովը կ'ապրինք այսօր և որուն պէտք է զոհարենք մեր ամէն ինչ։

Անհաղաղ արդի պատերազմի և տիտանեան ա- զատեարտի օրերուն

A.R.A.R.@

Unpubl. 2,47 to 2,97

DR. L. S. CHOY

ՏՈՒՐՈՐ Լ. Ս. ՉՈՅ

1131 Tulare St., FRESNO, CAL.

ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ՀՈԶԱԿԱՒՈՐ ԲԺԻՇԿԸ

Հ. Պոյանեան, որուն հասցեն է Բուրլը Տի. պատ 144, Ֆրէզնո, կը խնայէ լրագրոյ խմբագրութենէն յայտարարել թէ Տիկին Պոյանեան երկար տարիներ անտանելի հիւանդութենէ մը տառապելէ վերջ, բուժուած է կատարելապէս Տր. Չոյի մեղքով: Այս տիկինը տարիներ յաճախած է անդակաւ քնելներու քով թէ հոս և թէ Արեւելեան քաղաքներու մէջ, բայց օգուտ մը տեսած չէ անոնց դեղերէն: Հիմա տիկինը կատարելապէս բուժուած ըլլալով երախտապարտ կզղայ չինացի բժշկին և կը յանձնարարէ զայն հայ հասարակութեան, և պատրաստ ալս մասին իրեն գիտողներուն աւելի մանրամասնութիւններ հազարէ:

Բուրլը հիւանդութիւնները և արտերը կը բուժեն բուսականներու միջոցաւ: Բուրլը մեր ներկայիս և փոքրեակեան տառապանքները եկէք և ինծի պատմեցէք կամ գրեցէք, և ամենայն զաղտնապահութեամբ եւ մեղի պիտի ցուցնեմ անոջանայու միջոցները: Եթէ ուրիշ տեղերէն զո՞ ման մը չի կրցիք զըտնել, մի յուսահատիք. այլ եկէք և ինծի հետ խորհրդակցեցէք: Խորհրդակցութիւնը անվճար է:

Ունիմ երկար տարիներու փորձառութիւն և զուգ զործնականապէս կրնաք ստուգել իմ բաններս:

Եթէ քաղաքի մէջ էք, եկէք դաստնեակաւ. իսկ եթէ քաղաքէն դուրս հեռու տեղ կը գտնուիք, գրեցէք ինծի, մեր հայերէնով, մեր հիւանդութեան նշանները, և ես այդ նշանները քննելով մեր հիւանդութիւններուն կարուկ զարմաններ պիտի յանձնարարեմ:

Գրեցէք ինծի և պատկերէք իմ խորհուրդներուս:

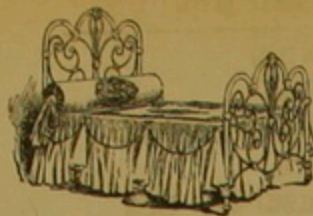
Ամէն տեսակ ներքին հիւանդութիւններ կը բժշկեմ: Շատերը բժշկած եմ ստամոքսի, շղարշութեան, քրոնիկ հոստախ (քաթար) անմարտողութեան, երիկամունքի, ջերմամիդութեան, ուսմիդի և այլն ծանօթ տկարութիւններ: Հետեալ քանի մը վկայութիւնները բուսական ըլլալու են համոզելու զմեզ:

Տր. Չոյ, Ֆրէզնո, Օգոստ. 31, 1917
Հրապարակաւ կուգամ շնորհակալութիւնս յայտնել մեզ զիս բուժելուդ համար երիկամունքի հիւանդութենէս. ուրիշ բժշկներ մինչև անգամ վրաս դործողութիւն կատարելու խօսք կրնէին, բայց զուր չորս շաբաթէն անող-խաջույր զիս բուժեցին: Կը յանձնարարեմ ուրիշներու որ քեզ գիտեն: 647 Էմ փողոց, Ֆրէզնո, Քալիֆորնիա
Զերդ՝ Ա. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Տր. Չոյ, Քու դեղերդ զիս բուժեցին: Ուրիշ տեղերէն կրնէին թէ պէտք էր դործողութիւն կատարուէր իմ վրաս արիւնքախտի համար. բայց ես բուժեցի դեղերդ փորձելով երեք շաբաթուան մէջ անողխաջույր: Շնորհակալութիւնս
Տիկ. ՄԷՅՐԻ ՅՐԷՏ
2170 Էմ փողոց, Ֆրէզնո, Քալիֆ.

Կուրծքի հիւանդութիւն ունէի տարիներէ ի վեր: Շատ տեղերէն տեսայ, բայց անօգուտ. հիմա բուրլովին անողխաջույր բուժեցի: Տիկ. Չոյ
Տ. ՖԷՐԱՆՍԻՍ
1028 Մէյօր փողոց, Ֆրէզնո

Josephian Furniture Co
848 Eye St. Fresno

Տունիդ վերաբերեալ ամէն տեսակ կահաւար-տիւններ յոր և զործածուած ամէն զատակարար մարդու բնակի համար: Գոհացուցիչ ապրանքներ մատակարար լաւաւ, հաշ կտրելու վաճառարներ լաւա-դոյն տեսակէն, դնել, ծախել և փոխանակել: Մենք պարտական կըրգանք հաւատարմութեամբ և խղճմտօրէն ծառայել ամէն մարդու առանց ա-չառութեան մենք կը ջանանք նաև ամէն խանութ-ներէ աւելի պակաս գինով ծախել առանց սակար-կութեան: Եկուր և տես:

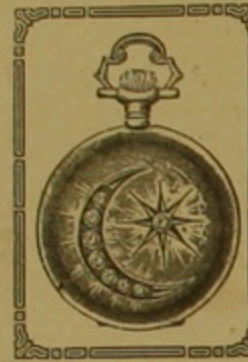
Եկուր և տես:

ԱԼԷՔՍ. ՅԱՆՔԵՐՍ

Fresno Jewelry House

ԳՈՀԱՐԵՒԷՆՆԵՐՈՒ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ

ՈՍԿԵՂԷՆ ԶԱՐԴԵՐ

Ամէնք ալ խիստ ճաշակաւոր բազմա-տեսակ և ամենափեր ջին նորաձեւութիւն-ներով: Սեղանի վերաբերե-ալ արարեցողները, նշանաւոր, հարսան-հաց և ասն օրերու յա-տուկ ու յարմար ու-կեղէն և զոհարեղէն նուէրներ, մատանի-ներ, զարդանշանք, ժամացոյցներ ու շէշ-թաներ:

ՓՈԼ ԱԶԱՏԵԱՆ

1158 Այ փողոց Ֆրէզնո, Քալիֆ.

Է. Է. ՊԵՐԷ, 602 ԱՅ ՓՈՂՈՑ

602 Այ Սթ. Ֆոն 495

Պայտարութիւն և օթմանքի նորոգութիւն կրնէք ամենայն արագութեամբ: ԷՏ. ՊԵՐԷ եր-կար տարիներով փորձառութիւն ունի որպէս ա-ռաջնակարգ վարպետ մեքենագէտ. աղէկ կը ճանչնայ մեր և իր գաղտնիքներ ի հարկէ ար-ժէքաւոր է և սիրով պէտք եղած հրահանգները կուտայ իր յանձնարարչեան: Իրեն երկաթա-գործ ու պայտար ինչպէս նաև համեալ ու արա-շահող բնասորութեան տէր անձ մը արժանի է հայերէն քաջակրօնելու:

Անոր գները չափաւոր են, և անիկա ամէն կեր-պով կը ջանայ գնել զո՞ թողույ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԼԱՌԻՐ

ՊԼԱՌԻՐ ՊԼԱՌԻՐ

Այլիւր խնայած պիտի լինի եթէ պլաւոր դոր-ծած ես:

Պլաւոր դործածողը քիչ հաշ կը դործածէ և շատ անուշ կատանայ-գործող մարդուն կենսական օթ-տուօրն է:

Կը ծախուի, փառնար 10 սենթ: 100 փառնար \$9.00 ի:

V. KRICKORIAN

2198 Railroad Ave., Fresno, Cal.

ՓԱՐՍԵՆՍ ՖԼԱՌԻՐ ԵԱՓ

ՓԱՐՍԵՆՍԻ ՅԱՂԿԱՆՈՅԸ

Բաց է կիրակիները և երեկոները:

1136 Ճէյ փողոց, Ֆրէզնո, Քալիֆ.

Թէլէֆոն 469 Ճէյ

Valley Lumber Co.

ՄԵՆ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՐ

Առաջ, Երկր, պիտի պորտ, պատրաստ բու-ժին և հարմարա շրջիկ ունենք:

Ֆ. Տիկ. Փրէսթար, Սեփականատէր

ՎԷԼԼԻ ԼԵՄԲԵՐ ԲԵՐԻՆ

Էյ և Մօնօ — Թէլէֆոն 1646

Միայն առաջին կարգի Այգիներ կատան-նենք, որովհետև վերջ ի վերջոյ անեմք ամանա-գոյներն են:

Տեսէ՛ք ԼԵՆՈՆ ԱՌԻԲԵԼԵԱՆԸ (Արքիթ)

REAL ESTATE

LEON ARKIN

Գործակալ անշարժ կալուածքի

Ֆալլերի Էլեմայն Բերրի օֆիսը

Թէլէֆոն 151

Ֆալլեր, Քալիֆ.

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ ԵՒ ՅԴՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

Օրհնագէտ և Փաստարան
Յանձն կանոն ամէն տեսակ զատակարար և օր-նական գործեր:
Սենեակներ 205—206, Բէյ և Բուրլը փողո-ցներու անկիւնը: ԲԱՌԻԼ Շէնքին Ճէյ:
Թէլէֆոն 936 Տան Թէլէֆոն 3621 Մ
Խորհրդակցութիւնը օրի է:
Նորրի փողոց

ՀԷՐԻ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Փաստարան

1933 Մարիփօղա փողոց,

Սենեակներ 4 և 5

Ֆրէզնո, Թէլէֆոն 579

ԳՐԻԳՈՐ ՕԶԱՆԵԱՆ

ՕՐԷՆՍԻՏ

Յանձն կանոն ամէն տեսակ զատակարար և օր-նական գործեր, նաև գրել ու քննել ունէ օրիւն-վերաբերեալ Թուրքեր մեծ խանութ,
Սենեակ B 1942 Քրքմ փողոց, Ֆրէզնո
Թէլէֆոն 1 5 9 5

ԱՍԹՈՐ ԷԼՄԱՍԵԱՆ

ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Բիւրօյի Գիւտիկ

Ֆոն 772

Ֆրէզնո, Քալիֆ.

ԱՐՍԷՆ ԵՐԷՏԵԱՆ

Օրհնագէտ և Փաստարան

1942 Թիւրքի փողոցի վրայ, Ֆրէզնո
Սենեակներ 129—130 ԷՃԵՐԻ Շէնքին
Թէլէֆոն 1537

ԱԼԷՔ ՓԻԼԻՊՈՍԵԱՆ

Նոր Օթիս

617—621 WASHINGTON BLDG.

Լոս Անճրէս, Քալիֆորնիա

ՏՐ. ՎԱՀԱՆ Գ. ԹԱՇԶԵԱՆ

ԱՍԱՄԱՐՈՑԺ

1933 Մարիփօղա փողոց, Սենեակ 2—3

Օթիսի ժամեր

Թէլ. 926

Առաւօտներ 8—12 Կ. Օ. Ետ 1—

ՏՐ. ԳՐ. Մ. ՆԱՆԴԱՄՈՒՐ

ԱՍԱՄԱՐՈՑԺ

Մասնագէտ կամրակի և Ազոյցի կրիֆիթի Միքիլի շէնքի, Ճէյի և Մարիփ-ղայի անկիւնը ամենաարագ շէնքին Երկր կը, 614 Թիւ սենեակը, Հեռախօս 1966

ԱՍԱՄԱՐՈՑԺ

ՏՐ. Ա. Կ. ԱՂԱՄԵԱՆ

14 Տարուայ փորձառութիւն
ԷՃԵՐԻ Գիւտիկ, Թիւ 105 սենեակը: Հեռախօս
Թիւ 1888 և ասն Թէլէֆոն Թիւ 1621 Եւ

ՏՐ. ՀԱՅԿ Մ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

(ԱՍԱՄԱՐՈՑԺ)

Բիւրօյի Գիւտիկ, Սենեակներ 10—11

ՕՖԻՍԻ ԺԱՄԵՐ

9—12 1—5

Թէլէֆոն 772

Dr. I. B. HINES

ՏՈՒՐՈՐ Ի. Գ. ՀԱՆՆԸ

Փէրքըսը Պաք, Ճէյ փողոց
Ֆալարան 333 Պէլաթոն Էլիէ, Ֆրէզնո, Քալիֆ.
Թէլէֆոն 504 Օֆիսի ժամեր
10—12 Առաւօտ, 2—4 Կէս օրէ վերջ
Երկուցներ 7—8 Կիրակի օրեր 2—4

A. B. HOPKINS & SON

Ա. Պ. ՀԱՓՔԻՆՍ ԵՒ ՈՐԴԻ

ՄԵՆՆԵԼԱՐԱՐՆԵՐ
1240 Այ փողոց Ֆրէզնո, Քալիֆ.
ՀՕԹԷԼ ՖԷՐԶԵՆՈՅԻ ԳԻՄԱՑ
Թէլէֆոն 153 Օֆիսը միշտ բաց է
Մաղկեփնէրու ապարանքներ ալ կըրգանք:
Գները չափաւոր: Չմոտեցնելու ճաշակաւոր
վկայական:

ՃԱՆ ԷԼՄԱՍԵԱՆ

Անշարժ կալուածներու գործակալ
Սենեակներ 7—8 Բիւրօյի Գիւտիկ
Թէլէֆոն 772 Ֆրէզնո, Քալիֆ.

Հեռախօս 2133 Ճէյ

ՄԻԼԹԵՆ Բ. ՏԱՅՄԸՐ

MILTON K. DYMOT

Մասնագէտ շուրի փորձի և ԷՃԵՐԻ
Խորհրդու գործի մէջ:

1209 31st Ave. Fresno, Cal.

WAR RAGES IN FRANCE
WE MUST FEED THEM
They cannot fight & win food at the same time
Denying our selves only a little means Life to them

A NATION'S STRENGTH IS IN ITS FOOD SUPPLY
Eat Less — Waste nothing
Create a Reserve
AMERICA MUST FEED 120,000,000 ALIENS

